

BARAJE JBMO FRANȚA 2016
Primul baraj pentru JBMO, 6 ianuarie 2016

1. Fie ABC un triunghi isoscel cu vârful în A , cu $m(\sphericalangle A) \neq 90^\circ$. Fie D punctul de pe BC pentru care $AD \perp AB$. Fie E proiecția lui D pe AC . În fine, fie H mijlocul lui $[BC]$. Demonstrați că $AH = HE$.

2. Determinați toate numerele naturale nenule m și n pentru care $\frac{5^m + 2^{n+1}}{5^m - 2^{n+1}}$ este pătratul unui număr natural.

3. Se consideră 7 insule, A_1, A_2, \dots, A_7 . Avem voie să construim poduri între o insulă A_i și cea următoare, A_{i+1} (pentru $i \in \{1, 2, \dots, 6\}$), precum și poduri între o insulă A_i (cu $i \in \{1, 2, \dots, 6\}$) și ultima insulă, A_7 . Dorim să legăm insulele cu numărul minim de poduri astfel încât să se poată ajunge de pe orice insulă pe oricare altă insulă. În câte moduri se pot alege podurile care se vor construi?

De exemplu, dacă am avea 3 insule în loc de 7, numărul minim de poduri ar fi 2, iar alegerea celor două poduri poate fi făcută în 3 moduri:

- 1) un pod între A_1 și A_2 și un altul între A_2 și A_3
- 2) un pod între A_1 și A_2 și un altul între A_1 și A_3
- 3) un pod între A_1 și A_3 și un altul între A_2 și A_3 .

4. Determinați toate funcțiile $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ cu proprietatea că

$$f(x + y) = f(x - y) + f(f(1 - xy)), \quad \forall x, y \in \mathbb{R}.$$

Timp de lucru: 4 ore

1. Fie ABC un triunghi isoscel cu vârful în A , cu $m(\sphericalangle A) \neq 90^\circ$. Fie D punctul de pe BC pentru care $AD \perp AB$. Fie E proiecția lui D pe AC . În fine, fie H mijlocul lui $[BC]$. Demonstrați că $AH = HE$.

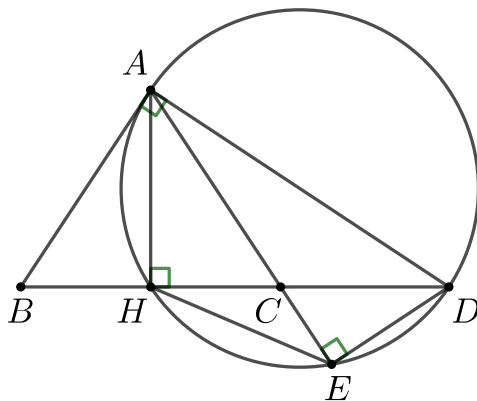
Soluție:

Unghiurile $\sphericalangle AHD$ și $\sphericalangle AED$ fiind drepte, punctele A, D, H, E sunt conciclice (pe cercul de diametru $[AD]$).

Apoi, $m(\sphericalangle HAE) = 90^\circ - m(\sphericalangle ACB) = 90^\circ - m(\sphericalangle ABC) = m(\sphericalangle ADH)$.

Cum D și E sunt de aceeași parte a lui AH , din conciclicitatea punctelor A, D, H, E rezultă că $\sphericalangle ADH \equiv \sphericalangle AEH$.

În concluzie, avem $\sphericalangle HAE \equiv \sphericalangle HEA$, deci $AH = HE$.

2. Determinați toate numerele naturale nenule m și n pentru care $\frac{5^m + 2^{n+1}}{5^m - 2^{n+1}}$ este pătratul unui număr natural.

Soluție:

Numărul $5^m - 2^{n+1}$ trebuie să dividă $5^m + 2^{n+1}$, deci și diferența $(5^m + 2^{n+1}) - (5^m - 2^{n+1}) = 2^{n+2}$, prin urmare trebuie să fie o putere a lui 2. Pe de altă parte, $5^m - 2^{n+1}$ este impar, deci trebuie ca $5^m - 2^{n+1} = 1$ și $5^m + 2^{n+1} = a^2$, cu $a \in \mathbb{N}$. Din $(a-1)(a+1) = a^2 - 1 = 2^{n+2}$ rezultă că $a-1$ și $a+1$ trebuie să fie puteri ale lui 2. Dar singurele puteri ale lui 2 care diferă prin 2 sunt 2 și 4, deci $a-1 = 2$, $a+1 = 4$, adică $a = 3$. Atunci $2^{n+2} = 8$, implică $n = 1$, apoi $m = 1$.

În concluzie, $m = n = 1$ este singura soluție a problemei.

3. Se consideră 7 insule, A_1, A_2, \dots, A_7 . Avem voie să construim poduri între o insulă A_i și cea următoare, A_{i+1} (pentru $i \in \{1, 2, \dots, 6\}$), precum și poduri între o insulă A_i (cu $i \in \{1, 2, \dots, 6\}$) și ultima insulă, A_7 . Dorim să legăm insulele cu numărul minim de poduri astfel încât să se poată ajunge de pe orice insulă pe oricare altă insulă. În câte moduri se pot alege podurile care se vor construi?

De exemplu, dacă am avea 3 insule în loc de 7, numărul minim de poduri ar fi 2, iar alegerea celor două poduri poate fi făcută în 3 moduri:

- 1) un pod între A_1 și A_2 și un altul între A_2 și A_3
- 2) un pod între A_1 și A_2 și un altul între A_1 și A_3
- 3) un pod între A_1 și A_3 și un altul între A_2 și A_3 .

Soluție:

Vom demonstra pentru început că numărul minim de poduri este 6. În general, dacă sunt n insule, este nevoie de cel puțin $n - 1$ poduri. Ne uităm deocamdată numai la poduri de primul fel, care unesc insule cu indici consecutivi. (Podul dintre A_{n-1} și A_n nu îl considerăm ca fiind de acest fel.) Aceste poduri împart insulele A_1, A_2, \dots, A_{n-1} în k grupe formate din minim o insulă, insulele dintr-un grup fiind deja conectate prin poduri. Dacă am pune și cele $k - 1$ poduri (de primul fel) care lipsesc, am avea $n - 2$ poduri, deci în total avem $n - k - 1$ poduri de primul fel. Apoi, fiecare grup de insule trebuie unit cu A_n , deci mai sunt necesare încă k poduri de al doilea fel (care au un capăt pe insula A_n). În total sunt necesare $n - 1$ poduri. Acest număr este suficient (putem, de pildă, rezolva circulația folosind $n - 1$ poduri de forma $A_i A_{i+1}$, sau, din contră, folosind $n - 1$ poduri de tipul $A_i A_n$).

Să notăm cu a_n numărul de moduri în care putem uni n insule cu $n - 1$ poduri. Evident, $a_1 = a_2 = 1$ și, așa cum arată exemplul din enunț, $a_3 = 3$. Să considerăm acum n insule, A_1, A_2, \dots, A_n . Dacă A_{n-1} nu este unit cu A_n , putem suprima insula A_{n-1} și, dintr-o configurație bună pentru n insule, obținem o configurație bună cu $n - 1$ insule. Reciproc, din orice configurație bună cu $n - 1$ insule, putem intercala o insulă între ultimele două și să o unim cu A_{n-2} . Prin urmare, fiecare configurație convenabilă pentru n insule în care ultimele două insule nu sunt unite cu un pod, provine dintr-o configurație convenabilă cu $n - 1$ insule. Așadar sunt exact a_{n-1} configurații bune în care A_{n-1} și A_n nu sunt unite.

Pentru orice configurație în care A_{n-1} și A_n sunt unite există $k \geq 1$ astfel încât A_n este unit cu A_{n-1} , A_{n-1} este unit cu A_{n-2} , ș.a.m.d., A_{n-k+1} este unit cu A_{n-k} dar A_{n-k} nu este unit cu A_{n-k-1} . Putem atunci suprima insulele $A_{n-k}, A_{n-k+1}, \dots, A_{n-1}$ și obține o configurație bună cu $n - k$ insule. Reciproc, oricărei configurații bune cu $n - k$ insule îi putem adăuga un lanț format din k insule pe care să le unim cu A_n . Așadar sunt $a_1 + a_2 + \dots + a_{n-1}$ configurații bune în care A_n și A_{n-1} sunt unite, deci $a_n = 2a_{n-1} + a_{n-2} + \dots + a_2 + a_1$.

Folosind această relație de recurență, calculăm succesiv: $a_4 = 8$, $a_5 = 21$, $a_6 = 55$, $a_7 = 144$. Așadar răspunsul la problema noastră este 144.

4. Determinați toate funcțiile $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ cu proprietatea că

$$f(x + y) = f(x - y) + f(f(1 - xy)), \quad \forall x, y \in \mathbb{R}.$$

Soluție:

Punem $y = 0$ și obținem că $f(x) = f(x) + f(f(1))$, adică $f(f(1)) = 0$.

Punem $x = 0$ și obținem că f trebuie să fie pară.

Pentru $y = 1$ obținem $f(x + 1) = f(x - 1) + f(f(1 - x))$, apoi, înlocuind x cu $2 - x$ obținem $f(3 - x) = f(1 - x) + f(f(x - 1))$.

Dar $f(1-x) = f(x-1)$ implică $f(f(x-1)) = f(f(1-x))$, adică $f(x+1) - f(x-1) = f(3-x) - f(1-x)$, deci $f(x+1) = f(3-x) = f(x-3)$. Punând $x+1$ în loc de x obținem $f(x+2) = f(x-2)$ (f este periodică de perioadă 4).

Punând $y = 2$ în ecuația din enunț obținem $f(x+2) = f(x-2) + f(f(1-2x))$, deci $f(f(1-2x)) = 0, \forall x \in \mathbb{R}$. Înlocuind x cu $\frac{1-t}{2}$ rezultă că $f(f(t)) = 0,$

$\forall t \in \mathbb{R}$. Ecuația inițială devine atunci $f(x+y) = f(x-y)$. Alegând $x = y = \frac{t}{2}$ rezultă $f(t) = f(0)$ adică f este constantă. Cum $f(f(t)) = 0$, rezultă $f(t) = 0, \forall t \in \mathbb{R}$.

Reciproc, funcția constantă 0 verifică într-adevăr ecuația din enunț.